

Aby XI

Núm. 386

ARTA 10 de Mars 1927.

DEU I PATRIA

Artá, i comarca	any 4 Ptas.
A fora	id 6 »
Extranger	id 10 p»

Altra Carta oberta

Sr. Director de Llevant

Muy Sr mío: No creía, al escribir mi carta abierta publicada en el penúltimo número de Llevant, mereciera el honor de la contestación de la muy digna Comisión Permanente, a la cual felicito muy de veras por demostrar así que atiende las quejas razonadas de sus administrados y que hasta aplaude el acto cívico de exponer, clara y sinceramente, la opinión personal.

Si a ella no me dirijo con la presente, sino a V. es con el fin de que no se interprete que pretendía entablar discusión, cuando mi objeto era únicamente exponer mi opinión que estoy seguro comparte buena parte del pueblo, y no quiero proseguir en la discusión porque estoy resuelto a que ésta sea la última carta, sea cual fuere la determinación de quienes escribieron la contestación.

Pero no quiero que se interprete que mi propósito de dar por terminado el asunto, signifique completa conformidad con las razones que en la contestación se aducen, pues aunque la disposición del Sr. Ventosa *faculta a los Ayuntamientos para obligar a los particulares a que contribuyeran* no sólo que a los Ayuntamientos a que obliguen sino que los faculta y seguimos por tanto creyendo injusto el acuerdo de los Ayuntamientos que han obligado «sólo a una parte de los vecinos» a contribuir a unas mejoras que son de utilidad pública.

Convengo en que los Ayuntamientos no han salido de sus atribuciones; confieso que legalmente pueden obrar como lo hacen, pero

justicieramente debía hacerse toda la red de alcantarillado sin recurrir a la ayuda de los particulares por las razones dadas en mi anterior.

Creo que en ésta y en otras mejoras es preferible siempre mirar a los pueblos que van más adelantados y no formar listas de los más atrasados; y tanto mejor si aquella lista no puede empezarse por no haber ninguno que nos aventaje. Dios quiera así lo podamos decir en ésta y en todas las demás cuestiones administrativas y sociales por mucho tiempo, y en el caso concreto que nos ocupa podremos decirlo si cada año el Ayuntamiento pude hacerlos metros de alcantarilla que en el presente lleva ya construidos por lo cual le felicito efusivamente.

A radezco, Sr Director, su amabilidad en dar publicidad a esta réplica que será la última, quedando de V. affmo y s.s.

ALIATAR

(1) Nota de la D.—Per error de caixa se deixaren dues paraules de la anterior *Contestació*, que havien de dir: *se facultaba a los Ayuntamientos a que obligaran a los particulares etc.* Valga la rectificació.

SUSCR PCIÓ

per regalar a D. Lluís Pascual Gonzalez les insignies de la Creu de Beueficencia 1^a. classe amb distintiu

Suma anterior	558'00 pts
D. Valenti Massanet	5'00 pts
Total	563'00 pts

De la Caixa Rural

La Caixa Rural, seguit la tasca social qu'en bona hora començà en aquest més passat feu venir el distintgit misser de Palma i gran orador catòlic D. Josep Font i Arbós per donar una conferència que en el saló d'actes de la Societat tengué lloc diumenge passat,

Presidí l'acta la Junta d'Acció Catòlica i la sala s'omplí de gent. Començà diguent que anava a fer una simple conversa sentant la tesis de que si se han passats els derrers dies, socialment parlant el carnaval no ha passat, seguim donant-nos broma uns als altres.

Amb amenitat conta anècdotes de casos aplicables a lo que vol demostrar i fustiga durament la vana pretensió d'avui en dia de no desempenyar el paper que a cada sexe Deu nos destina. Les modes actuals tendeixen a fer apareixer la dona lo més possible a l'homo i viceversa. Se pretén el camí de papers d'una manera degradant.

I conseqüents amb aquesta dèria ha anat materialisant-se de tal manera l'han anitat que ja no's pensa en l'esperit; per tot números, círcles, treballs, vida material, satisfacció de baixos plaers, i oblit complet de la part més elevada. Per així la generació actual és ceduda, deguda al mal estat del jovent desenvolupat ja per la idea, amb jocs i esports avui tan de moda, però deixada de banda el treball intel·lectual. Cal canviar de rumbo i tenir conciència clara de des trobar per viure conforme als mandaments de Deu an a qui tot està supeditat, i del qual no pot fugir ningú ni negar-lo. N'hi ha que's duren a ell's més increïbles, però en realitat ho hi ha. L'orgull los perd i passen per tots per no apareixer ignorant.

Un dels més socials pàjors és l'egoisme per desgracia avui tan extès. Els homes ja sols s'estimen a ells mateixos, i al proisme, si no l'avorreixen, no li volen gaire bé; fins molts s'alegren del mal dels altres. Conseqüència de l'egoisme és la calumnia, que va a causar un mal al pròxim, perdecar el seu propi, al qual casi mai tronen perque la calumnia taca més a la

persona que l'ha forjada que al qui la sofreix.

Per sort existeix encara amor cristià en el mon; hi ha persones plenes de caritat en vers del proisme, amor tal com Deu mana, que sino no hauria amor; el qui no està fonamentat en Deu i no du a Ell, és una paròdia d'amor: Aquest representa sacrifici. Crist sembra l'amor verdader i en el jardí de l'església hi ha encara roses misterioses per la caritat.

Aquí l'orador aprofita l'oportunitat per exposar la sublim obra de la caritat cristiana que ha erigit el sanatori de lleprosos de Fontilles. Descriu la llepra la repugnància amb que sempre s'ha mirada; aquesta malaltia, la fundació, història i descripció del sanatori, i les moltes persones de Mallorca i fins d'Artà que amb aquells malaltets practiquen la vertadera caritat.

Acaba el parlament aplaudint el projecte de la Caixa Rural de anar al mateix temps que reforçant la part material a vivificar l'esperit del poble, i convida an aquest, especialment al jovent a que acudeix a ell i s'aprofita de les obres de cultura, especialment de la Biblioteca Circulant que s'hi estableix i qu'està a disposició de tots.

Al acabar s'aplaudí llargament al conferenciant.

—

Pel pròxim diumenge està anunciada una altre conferència que donarà D. Antoni Gili veterinari d'Artà, sobre el segur dels porcs grans i medis de evitar les malalties d'aquests animals.

—

La Biblioteca està ja instal·lada. Se disposa d'un regular fons de llibres i bon nombre de revistes i des del pròxim diumenge pot ja anar-se a llegir i a manllevar llibres de la Biblioteca circulant.

A fi de que tothom pugui saber de quins llibres pot disponer per dur-s'en a casseva desde el pròxim número començaren la publicació de la llista de les obres destinades a circulació.

Religioses

PARROQUIA

Diumenge qui ve, com a segon del mes hi ha la Comunió General de les Filles de la Puríssima.

ma.

Al capvespre seguiran els sermons de Corema que predica el R.P. Llorens Caldentey als quals per are, gràcies a Deu hei assisteix moltíssima gent.

El Diccionari de Mn. Alcover

Qui no està al corrent dels grans treballs que fa vint i set anys ve fent l'actual Degà de la Seu de Pama, el M.I Sr D. Antoni Mª Alcover, en preparació del més complet Diccionari del Català amb els seus diversos dialectes? Se pot dir que dins Mallorca, no hi ha persona d'una mica de cultura que ho ignori. Ido, a tots podem anunciar-los que el fruit ha madurat; això és, que ha començat a publicar-se aquest monumental Diccionari. Aquest mes ha aparegut el primer fascicle de 64 planes, molt ben imprès, el qual conté: «L'introducció, en la que se dona l'ideia general del Diccionari, l'explicació del sistema, els dialectes que comprén, el sistema de transcripció fonètica i l'ortogràfic amb la explicació de les abreviatures.

Conté també dos mapes molt complets i un d'ells molt gros del territori aont es parla Català i el de les comarques catalana i valenciana limitades per dialectes i províncies.

Dirigeix els treballs son iniciador Mn Antoni Mª Alcover junt amb En Francesc de Borja Moll Casasnovas, i les ajuda amb valiosos dibuixos el germà del darrer En Josep. Apereixerà un fascicle igual cada dos mesos.

Sia enhorabona i que Deu les doni vida i salut per poder acabar-lo d'editar.

Aquells dels nostres lectors que vulguin rebre els fascicles que vagin sortint, poden dirigir-se a la nostra Redacció i seran servits. El preu de cada fascicle es de dues pessetes.

Mossos artanencs que s'han entregats aquest mes.

Francesc Escanelles Cantó (a) Mitjanit. Guillem Esteve Riera (a) Moleta. Jeroni Febrer Ferrer (a) Caminal. Nadal Ferriol Femenias (a) Ferriol. Antoni Flaquer Perelló (a) Gil. Juan Fuster Fuster (a) Guixó. Gabriel Garau Garau (a) Ros. Guillem Ginard Llaneras (a) Monseriu Miquel Ginard Moll (a) Des Mulf. Pere Ginard Pastor (a) Rebassó. Jaume Llaneras Flaquer (a) Manyá. Miquel Lliteras Gelabert (a) Pusseta. Antoni Palou Llabrés (a) Palou. Miquel Payeras Alzamora (a) Trenta. Jaume Piris Torres (a) Píris. Miquel Rosselló Garau (a) Rosselló. Antoni Rosselló Massanet (a) Galbis. Juan Salas Amorós (a) Sales. Juan Sansó Guiscafré (a) Janeca. Total 19.

—

Diumenge passat foren sorteats per veure quins havien d'anar a Afrika. La mala sort designà a quatre d'Artà qui foren:

En Jaume Llaneras Flaquer (a) Manyá. N'Antoni Palou Llabrés (a) Palou. Pere Ginard Pastor (a) Rebassó. Jaume Massanet Carrió (a) Busqué.

Aquest darrer s'entregà voluntari l'any passat.

—

Diumenge passat a la Sala se feu la revisió dels mossos de la pròxima quinta. Son 56 els mossos. D'aquests no més dos declaren esser analfabetos.

Son Servera

Molt animat, com pocs anys, és estat enguany el carnaval, especialment el diumenge 27 de Febrer i 1 de Mars a vespre en que hi hagué crua a la qual no hi faltaren carrosses ni desfressos de diferents gusts. Obtengué el primer premi de les carrosses la que representava una canastra amb un animal volador presentada per algunes senyores de ca'l Sr Juanet; el segon fou adjudicat

LECCIONES

DE

INGLES

TENEDURIA DE LIBROS

Cálculo mercantil

CON SUJECION A LOS TEXTOS ADOPTADOS
POR LA ESCUELA OFICIAL DE COMERCIO
INFORMES EN ESTA ADMINISTRACION

PER LLOGAR

Hei ha dues cases per llogar a Calarratjada.
Per informes al Carrer de Palma número 36 Art.

Na Catalina (a) Sollerica, duguent un panerd'ous caigué en mig del carrer. Pateix de sa vista. Se rompé un bras.

Heu sentim. Deu vulla que els dos estiguen prest restablerts.

= A la Parròquia han comensat les funcions pròpies de la Corema, amb sermó els dimecres i divenres a vespre per D. Antoni Llitteras, Vicari. Els diumenges predica el Vicari de Capdepera Rt D. Juan Femenias.

Corresponsal

REGISTRE.

NAIXEMENTS

Dia 27 febrer Miquel Sancho Font siy de Llorens Sancho i de Francisca de Sa Casetà.

Dia 27 id Jeroni Amengual Guiscafre siy de Miquel Petit i Margalida Fuya.

Dia 2 Mars. Bartomeu Sancho Sancho, siy de Pere Blay i de Maria.

MORTS

Dia 1 Damià Bisbal Suñer (a) Nyaco de 69 anys, viudo; de Cancer en es coll,

Dia 1 Francesc Marin Cifuentes, cordinero, de 35 anys, natural de Puebla de Don Fadrique; de Tuberca-

RIMONIS
Fuster Picó i Margallà, Viudà de Mas.

SUBASTES MUNICIPALS

Diumenge passat tengué lloc la subasta de la construcció de

clavaguera dels carrers Mestral Llebeig i trasts de Na Batlesa, La tregué en Toni Monseriu.

Se subastá també la del Centre i carrer Fondo com també l'arreglar un Km del camí de l'Ermita.

Cm hei hagué divergencies en l'interpretació de les basses l'adjudicació de la subasta queda pendent de la resolució de la Comissió d'Obres.

Diumenge qui vé, dia 13, a la Sala se subastarà el servici del carruatge fúnebre o cotxo dels morts. Les condicions de la subasta estan de manifest a la Sala.

OBRES MUNICIPALS

Segueix l'explanació dels Ametlers de Can Marin de devant l'estació del ferrocarril.

A devant Cas Rector, o sia en el carrer de Sant Salvador s'hi está acabant el mur de contenció del terraplé, que fa alguns anys s'havia deixat sens avarer.

CRIDES

S'en feu una diguent que qui vol terra de l'excavació que s'ha de fer en la costa de Sant Salvador, (o sia del terren que s'ha de treure per la via que ha de dur als nous locals escoles, pot passar per la Sala.

Altre crida anuncia que dins pocs dies les cédules personals no preses, serán retornades a la Diputació i els qui no les haurán preses, estarán exposats a un embarg.

Haguent-se rebuda a la Sa l'orde dela superioritat de douar compte dels comerciants i industrials que, estant obligats no havien adquirit encare el llibre de ventes, s'els cridá a una reunió i casi tots procura ren posar-se immediatament en llei.

CAVALLS PARES

Com cada any tornam tenir aquí la brigada de cavalls segmentals, que queda establerta en el mateix local dels demés anys, o sia en la cotxeria d'en Biel Garrigué, en el carrer de Bellpuig.

BON TEMPS

Fora d'u dia de vent molest els demés de la dezena han estats de bon sol.

FOC

Dilluns a vespre, devers les 6 i mitja la campana de la Parròquia tocà alarmant la senya de foc prest se digué qu'era an el carrer S'Era-Vella, però ventu

PEDRES A LA VIA

Dissapte passat decapvespre, e tren que venia de Palma, dever Son Pentinat se topà amb una partida de pedres demunt la via amb perill de desviar al ferrocarril. Resultaren esser uns atlotets. En Pere Sancho Vives de 8 anys; i En Miquel Estey Pasqual de 6 que jugant i sense pensar er mal havien amollades pedres desde'l Puig. La Guardia Civil de Son Servera posà i fet en coneixement del Jutge.

rosament fou poca cosa i sense conseqüències. La teurina de la ximenea de C^a Na Pixedis Pa-yes havia pres i sortia pel canó una flamaida alarmant. A- cudi molta gent i amb un instant quedà totalment extingit sense gaire mal; sols les goteres que se degueren fer a la taula per ar arrancar a apagar-lo. Més val així.

CARRERES A LA PISTA

Diumenge passat hei hagué una prova entre els bixiclistes artanencs Pere Nadal (a) Ra- bassó i En Toni Guiscafré (a) Seu Feijen 100 voltas. El primer

empleà 40 minuts i 39 segons i i En Seu 40 minuts i 32 segons. Per tant guanyá En Seu. S'ha- via posada l'entrada baratet i hei acudí bastanta gent. Fou un carrera animada.

CASAMENT

Dia 7 d'aquest mes s'uniren en matrimoni en la Parroquia de St. Jaume de Palma D. Juan Fuster Picó, sastre, fadri, amb Doña Margalida Torres Sureda (a) Roca, viuda d'Antoni Mas: tots dos d'Artá. Sia enhorabona i Deu les deixi estar molts anys plegats.

MORTS

Després de llarguissima malaltia, amb la que Deu ha posada a prova sa

se cristiana i sa bonda mor a 1 després de rebre els Sants ments i la Bendició Apostòlica Dr Antonina Mª Sancho Guiscafré (a) Marinera, esposa de l'amo'n Tomeu Tous (a) Cuixiner i mare del nostre amic el Rt. P. Gabriel Tous T. O. R. als quals accompanyam en son sentiment i demsnam als nostros lectors una oració per l'ànima de la finada, (a.)

—Dia 1^a de Mars, dematinada, morí també Mestre Damià Bisbal Suñé

(a) Nyeco del carrer de l'Estrella de la nostra vila, a l'edat de 69 anys, després de sufrir la terrible i llarga malaltia d'un càncer al canyó. Deu lo tenga a la Glòria i sos fills i espouse rebin el nostre condol.

Disponible

AGENCIA DE ARTÁ A PALMA
I VICEVERSA D E
ANTONI GILI (A) COMUNA
Y
B^{ME}.FLAQUER(A)MANGOL
SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA
DE PREUS
ENCARREGBS A DOMICILI
Palma -- Banch de S'oli, 24
DIRECCIO Artá--Can Mangol, Angulo
-- Can Comuna Gento

GRANJA BARCINO
PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
CUNIS, COLOMBIS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLIS, I PONEDORES, INCUBADORES;
ANELLES, PLANS I CONSULTES
CONSELL-MALLORCA
ALMACENES ATÓNS
DU
RAFAEL FELIU ALMACHES
CALLE DE JABICHE 11
Palma de Mallorca
SASTRERIA PARA SEÑORA
Y CABALLERO
ARTICULOS Y NOVEDADES
PARA VIST Y DE TODAS CLASES

Els sandàgels i panets
En aquest se troben millors que a la
PANADERIA Victoria
ES FORN NOU
DEN
Miquel Roca Castell
A la botiga hei trobareu sempre pans
ane's galletes, bescuits, rollets, i tota
cas de pasticaria.
TAMBÉ SE SERVEIX A DOMICILI
Netedat, prontitud i economia
DSPAIG:
arreu de Palma 8 bis. ARTÁ

¿VOLEU ESTAR BEN SERVITS? EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitud i seguretat tota classe d'encarreggs.

Direcció a Palma: Harina 8. An es estat des Centro Farmacèutic.

Artá: Palma nº..

LAS NOVEDADES EN Tejidos

Mercería
Perfumería

DE JUAN VICENS
CALLE DE ANTONIO BLANES 38

Automòbils de lloguer

DELS GERMANES

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació. Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Escursions a Ses Covetes, Calarratjada i demés punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carre d'En Pitxol nº 8.
Id Son Servera nº 29 { ARTÁ.

NAUMAN MAQUINAS PARA COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas para coser y bordar del continente.

(MARCA ALEMANA)
DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTÁ

CAN GANANSI